

Přednáška z výzkumu v
pedagogické praxi

Kateřina Vlčková, PdF MU
Brno

Proměnné ve výzkumu

fx

Proměnné

- angl. variable(s)
- je to jev, vlastnost, podmínka, činitel, které zkoumáme
  - např. věk, vědomosti, IQ, délka praxe, chování,...
- je to prvek zkoumání, který nabývá různé hodnoty a ty musíme definovat
  - věk: muž – žena,
  - stav: svobodný, ženatý, vdaná, rozvedený/á,...
- je třeba je operacionalizovat, **operačně definovat**, tak aby byly měřitelné

Dva druhy proměnných

MĚŘITELNÉ

- jde určit počet, míru (stupeň) určitého jevu nebo vlastnosti
- nabývají hodnoty v určitém rozpětí (lepší – horší; více – méně; dříve-později)
- př. vědomosti, počet chyb v pravopise, oblíbenost předmětu na škále, neurotičnost dítěte pomocí Eysenkova dotazníku

KATEGORIÁLNÍ

- nelze je kvantifikovat, jen zařadit do tříd, do kategorií
- dichotomické: pohlaví – žena – muž, výsledek Zk – složil – nesložil
- př. rodinný stav, ročník – 1-9, vyučovací předmět, metoda, vzdělání rodičů

Dva typy proměnných

Nezávisle proměnná

je to „příčina“ změny v druhé proměnné
vysvětlující proměnná

Závisle proměnná

ta, co se mění vlivem, je závislá na té, co
na ni působí (nezávislé)
vysvětlovaná proměnná
proměnné na levé straně regresní funkce,
většinou označované symbolem Y
př. výsledek žáků (mění se vlivem
vyučovacího stylu)

Příklady závisle a nezávisle proměnných

Výzkumné otázky:

- Jaký je vztah mezi motivací (**NP**) a učební úspěšností (**ZP**) žáků ZŠ?

- Jaký je vztah mezi genderem (**NP**) a profesní aspirací (**ZP**) studentů univerzity?

